

Verslag - Lezing “Geleenbeek, van bron tot monding” door Olaf Op den Kamp - 8 oktober 2025

De Geleenbeek was een echte mijnbeek. Ze ontspringt in de Oostelijke Mijnstreek (Benzenrade Heerlen, zie foto) en stroomt vervolgens via de Westelijke Mijnstreek naar de Maas. Decennialang werd het zwarte waswater van de steenkolenmijnen via de gekanaliseerde Geleenbeek zo snel mogelijk naar de Maas afgevoerd. Parallel aan de beek werd het mijnspoor aangelegd, dat de verschillende locaties van de Staatsmijnen met elkaar verbond.

Nu, meer dan 50 jaar na de mijnsluiting, is de Geleenbeek bezig aan een wederopstanding. Het rechte kanaal met zijn zwarte, stinkende water heeft plaatsgemaakt voor een meanderende kristalheldere waterloop, het mijnspoor is omgevormd tot een fietspad, boven het water fladderen libellen en er zwemmen weer vissen in de beek. Door wandelpaden worden de verschillende natuurgebieden langs de Geleenbeek met elkaar verbonden, zodat het weer een aantrekkelijk recreatiegebied is geworden.

In feite werkt de Geleenbeek als een blauw lint dat groene parels als het Imstenraderbos, Landgoed Terworm, de Kathager Beemden, het Danikerbos, de Schwienswei, het IJzerenbos en de Molenplas bij Stevensweert met elkaar verbindt. In deze gebieden is een grote diversiteit aan flora en fauna aanwezig, niet in de laatste plaats door de verbeterde waterkwaliteit van de beek zelf.

Ook de geschiedenis en cultuurhistorie van het dal komen ruimschoots aan bod. De Romeinse Thermen in Heerlen, via eeuwenoude kastelen als Kasteel Hoensbroek, Kasteel Limbricht en ook diverse mottes, tientallen watermolens en fraai stedelijk schoon zoals de binnenstad van Sittard komen voorbij.

Dat alles staat ook beschreven in een prachtig boek “De Geleenbeek, beleef de natuur in verandering.

